

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2018 m. lapkričio 26 d.
(OR. en)

14554/18

DEVGEN 221
COHAFA 105
ACP 122
RELEX 992
SUSTDEV 17
ALIM 13
AGRI 576
FAO 50
SAN 418

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
data: 2018 m. lapkričio 26 d.
kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 14283/18

Dalykas: Pasaulinio aprūpinimo maistu ir mitybos saugumo didinimas
– Tarybos išvados (2018 m. lapkričio 26 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl pasaulinio aprūpinimo maistu ir mitybos saugumo didinimo, kurias Taryba priėmė 2018 m. lapkričio 26 d. įvykusiame 3654-ame posėdyje.

Pasaulinio aprūpinimo maistu ir mitybos saugumo didinimas

Tarybos išvadas

1. Pripažindama, kad maisto stygius ir mitybos nesaugumas yra reikšmingi pasauliniai iššūkiai kovojant su skurdu ir didėjančia nelygybe, Taryba primena, kad ES ir jos valstybės narės yra tvirtai įsipareigojusios panaikinti badą ir visų formų mitybos nepakankamumą, kaip tai numatyta naujajame Europos konsensuse dėl vystymosi, Europos konsensuse dėl humanitarinės pagalbos, Darbotvarėje iki 2030 m. ir įgyvendinant teisę į maistą.
2. Atsižvelgdama į tai, Taryba primena savo ankstesnes susijusias išvadas¹ ir palankiai vertina Trečiąją kas dvejus metus rengiamą ataskaitą dėl ES aprūpinimo maistu ir mitybos saugumo politikos įsipareigojimų vykdymo, taip pat Trečiąją pažangos ataskaitą dėl Komisijos veiksmų plano dėl mitybos.
3. Taryba palankiai vertina Komisijos darbą siekiant įgyvendinti ES įsipareigojimus dėl mitybos, taip pat jos pastangas sutelkiant visus susijusius sektorius mitybos darbotvarkei remti pasauliniu ir šalių partnerių lygmenimis. Taryba visų pirma palankiai vertina pažangą, padarytą įgyvendinant finansinį ES įsipareigojimą 2014–2020 m. laikotarpiu į mitybos sritį investuoti 3,5 mlrd. EUR, iš kurių 2014–2017 m. daugiau nei 2,49 mlrd. EUR jau skirta mitybos programoms.
4. Taryba palankiai vertina bendrą ES ir jos valstybių narių darbą, kuriuo įrodoma jų įtaka formuojant pasaulinę aprūpinimo maistu ir mitybos saugumo darbotvarkę ir siekiant pažangos ją įgyvendinant. ES ir jos valstybės narės kartu rėmė šalis partneres ir vietas, nacionalinius bei regioninius suinteresuotuosius subjektus siekiant kurti atsparius pragyvenimo šaltinius, stiprinti vietas aprūpinimo maistu sistemas teritorijose, kuriose yra maisto stygius, ir gerinti su mitybos užtikrinimu susijusius rezultatus. Šie veiksmai yra itin svarbūs ne tik norint pasiekti antrąją darnaus vystymosi tikslą (2-ąją DVT), bet ir įgyvendinti visą Darbotvarkę iki 2030 m. Šiuo atžvilgiu Taryba pripažįsta JT veiksmų mitybos srityje dešimtmečio (2016–2025 m.) svarbą.

¹ Tarybos išvados dėl aprūpinimo maistu ir mitybos saugumo (dok. 10392/16); Tarybos išvados dėl antrosios pažangos ataskaitos dėl veiksmų plano dėl mitybos (dok. 10679/17).

5. Pripažindama, kad kai kurios šalys toliau daro didelę pažangą sprendamos maisto stygiaus ir mitybos nesaugumo, taip pat nuolatinio vaikų mitybos nepakankamumo problemas, Taryba yra itin susirūpinusi, kad dešimtmečius mažėjęs pasaulinio bado mastas per pastaruosius trejus metus išaugo – nuo bado ir mitybos nepakankamumo kenčia 821 mln. žmonių. Taip pat maždaug 151 mln. (arba 22 proc.) vaikų iki penkerių metų amžiaus vis dar kenčia nuo sutrikusio vystymosi. 2017 m. 124 mln. žmonių 51 šalyje patyrė kritinį ūmaus maisto stygiaus lygį, ir dėl to reikėjo imtis skubių veiksmų; palyginti su 2016 m., šis skaičius padidėjo 11 proc.
6. Pripažindama, kad visame pasaulyje kas trečias asmuo kenčia nuo mitybos nepakankamumo, Taryba sutinka, kad reikia padėti pereiti prie tvarių žemės ūkio maisto produktų sistemų, kuriomis saugoma žmonių sveikata. Didėjant klimato kaitos ir ginkluotų konfliktų poveikiui, taip pat augant žemės ir gamtos išteklių eikvojimui, žemės ūkio maisto produktų sistemoms bus žymiai sunkiau tvariai prisidėti prie saugios, sveikos ir maistingos mitybos užtikrinimo sparčiai augančiam gyventojų skaičiui. Miestų aglomeracijos tampa vis labiau pažeidžiamos, o Afrikos miestų aglomeracijų augimo tempas yra didžiausias pasaulyje – tai iš dalies skatina skurdas kaimo vietovėse. Siekiant iki 2030 m. panaikinti badą ir visų formų mitybos nepakankamumą (2-asis DVT), reikės atnaujinti postūmį ir sutelkti tarptautinę bendruomenę.
7. Taryba atkreipia dėmesį į susirūpinimą keliančias pasaulines mitybos tendencijas ir šiame kontekste – į didėjančią antsvorio ir nutukimo problemą: 672 mln. žmonių yra nutukę ir 1,3 mlrd. žmonių turi antsvorį. Daugelyje šalių, kuriose patiriamas maisto stygius, antsvoris ir nutukimas egzistuoja kartu su neprievalgiu ir kitomis mitybos nepakankamumo formomis. Atsižvelgdama į tai, Taryba ragina Komisiją ir valstybes nares remti maisto sistemas, užtikrinančias tvarų aprūpinimą maistu ir mitybos saugumą visiems, be kita ko, dalyvauti Aprūpinimo maistu pasaulyje komitetui rengiant Neprivalomas gaires dėl maisto sistemų ir mitybos.

8. Pripažindama ES ir jos valstybių narių pasiektus rezultatus aprūpinimo maistu ir mitybos saugumo srityje, Taryba pritaria abiejose ataskaitose pateiktoms rekomendacijoms ir išvadoms, visų pirma šioms:

- a. Stiprinti ES ir valstybių narių bendrus veiksmus kovojant su ypač dideliais klimato kaitos padariniais žemės ūkiui ir pasauliniam maisto tiekimui.** ES ir jos valstybės narės turi rodyti daugiau iniciatyvos įgyvendinant Paryžiaus susitarimą ir skatinant žemės ūkį, kuriame atsižvelgiama į klimato kaitą, pripažindamos svarbų žemės ūkio praktikos vaidmenį prisitaikant prie klimato kaitos ir švelninant ją, kaip numatyta Koronivijos bendruose veiksmuose žemės ūkio srityje ir nurodyta kituose atitinkamuose įsipareigojimuose remti besivystančias šalis joms įgyvendinant savo nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus. Be to, Taryba pabrėžia, kad reikia apsaugoti biologinę įvairovę ir ekosistemas, taip pat kovoti su dirvožemio degradacija ir dykumėjimu.
- b. Pripažinti itin svarbų vaidmenį, kurį gali atlikti moterys visose žemės ūkio maisto produktų vertės grandinėse valdant gamtos išteklius ir užtikrinant aprūpinimą maistu bei mitybos saugumą.** Taryba primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad vertės grandinėms, kuriose atsižvelgiama į lyčių aspektą, būtų skirtas reikiamas dėmesys, laikantis ES *acquis*, įskaitant ES lygybės veiksmų planą (LLVP II). Turėtų būti teikiama daugiau pagal lytį suskirstytų duomenų ataskaitų siekiant geriau atspindėti moterų indėlį ir geriau įvertinti pastangas informuoti moteris, suteikti joms naudos ir užtikrinti jų įgalėjimą. Taryba pabrėžia, koks svarbus yra darbas, kurio imtasi visuose gyvavimo ciklo etapuose siekiant įgyvendinti ES įsipareigojimus mitybos srityje. Be to, Taryba pripažįsta, jog užtikrinant darnų ir įtraukų vystymąsi būtina, kad visų formų mitybos nepakankamumo ir lyčių nelygybės problemos, įskaitant specifines moterų ir mergaičių pažeidžiamo problemas krizių ir ekstremaliųjų situacijų atvejais, turi būti sprendžiamos kartu, siekiant užtikrinti bendrą investicijų veiksmingumą. Atsižvelgiant į tai, svarbu toliau dėti pastangas stiprinti socialinės apsaugos mechanizmus aprūpinimo maistu ir mitybos saugumo srityse.

- c. **Remiantis „Vienos planetos“ aukščiausiojo lygio susitikime priimtais įsipareigojimais ir siekiant tvarios kaimo vietovių pertvarkos stiprinti ES ir jos valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimą šiose srityse: atsparumas klimato kaitos poveikiui, tvarumas ir vystymosi požiūriu pažangios inovacijos žemės ūkio sektoriuje.** Ypatingas dėmesys turėtų būti skirtas nacionalinių ir regioninių žemės ūkio srities mokslinių tyrimų ir inovacijų pajėgumų stiprinimui ir daugiašalių suinteresuotųjų subjektų partnerystėms, kuriomis siekiama didesnio ir ilgalaikio poveikio, skatinimui, pavyzdžiui, iniciatyvai „Vystymosi požiūriu pažangios inovacijos žemės ūkio sektoriuje pasitelkiant mokslinius tyrimus“ (DeSIRA).
- d. **Toliau laikytis strateginio požiūrio į maisto krizes ir mitybos nepakankamumą humanitarinės pagalbos, vystymosi ir taikos tarpusavio sąsajos kontekste, atsižvelgiant į konfliktų prevenciją ir į konfliktų aspektus,** nes tai, kad nepavyksta sumažinti bado pasaulyje, yra glaudžiai susijęs su padažnėjusiais konfliktais ir smurtu keliose pasaulio vietose. ES ir jos valstybės narės raginamos padidinti paramą Pasauliniam kovos su maisto krizėmis tinklui, siekiant suintensyvinti susietą analizę ir koordinuotus atsakomuosius veiksmus, taip pat atnaujinti savo įsipareigojimą atitinkamoms JT agentūroms, be kita ko, Maisto ir žemės ūkio organizacijai (FAO), Tarptautiniam žemės ūkio plėtros fondui (IFAD) ir Pasaulio maisto programai (PMP). Be to, siekiant geriau užkirsti kelią badoi ir spręsti klausimus, susijusius su struktūrinėmis maisto stygiaus ir mitybos nesaugumo priežastimis, ES ir jos valstybės narės turi didinti labiausiai pažeidžiamų šalių atsparumą, kaip tai numatyta Visuotinėje ES strategijoje. Be to, Taryba pabrėžia, kad reikia pripažinti ginkluotų konfliktų, maisto stygiaus ir bado grėsmės sąsajas, o ES ir jos valstybėms narėms reikia įsipareigoti intensyviau įgyvendinti JT Saugumo Tarybos rezoliuciją 2417. Be to, Taryba pažymi, kad reikia propaguoti suderintą ir gerai koordinuotą humanitarinę ir vystymosi politiką ir programas, siekiant spręsti maisto stygiaus ir mitybos nepakankamumo klausimą, kad būtų išgelbėtos gyvybės ir užtikrintas atsparumas.

e. **Stiprinti smulkiųjų ūkininkų ir mažųjų bei vidutinių įmonių (MVI) tarpusavio ryšį, taip pat investuoti konkrečiai į darbo galimybių kūrimą kaimo vietovėse**, ypač jaunimui ir moterims, kad būtų skatinamas įtraukus ir tvarus ekonomikos augimas žemės ūkio srities vertės grandinėse, atsižvelgiant į tai, kad svarbu skatinti regioninę prekybą žemės ūkio produktais, siekiant sumažinti ypač didelį skurdą. Šiuo atžvilgiu Taryba pabrėžia, kokia aktuali yra Komisijos iniciatyva dėl naujo Afrikos ir Europos tvarių investicijų ir darbo vietų kūrimo aljanso ir partnerysčių plėtojimas pasitelkiant Išorės investicijų planą ir Patikos fondą Afrikai, įskaitant žemės ūkio sektoriaus vystymą, atsižvelgiant į ES ir jos valstybių narių įsipareigojimus šalinti pagrindines neteisėtos migracijos ir priverstinio gyventojų perkėlimo priežastis. Tokios partnerystės turėtų būti pritaikytos konkrečioms smulkiųjų ūkininkų ir MVI poreikiams, atitikti atsakingo investavimo į žemės ūkį ir maisto sistemas principus ir jomis turėtų būti toliau įgyvendinamos Neprivalomos atsakingo žemės, žuvininkystės ir miškų išteklių valdymo gairės sprendžiant nacionalinio aprūpinimo maistu saugumo klausimus – abi šias kryptis yra patvirtinęs Aprūpinimo maistu pasaulyje komitetas. Be to, Taryba laukia Komisijos rekomendacijų „Afrikos kaimo vietovių klausimų darbo grupė – mūsų partnerystės maisto ir ūkininkavimo srityje stiprinimas“.

9. Taryba pažymi, kad tose šalyse, kurioms Komisija teikia prioritetą mitybos srityje, iki 2025 m. 4,7 milijono vaikų išvengs sutrikusio vystymosi. Tai yra daugiau nei dvigubai, palyginti su praėjusių metų rodikliu – 2 milijonai vaikų, ir tai yra pagirtina pažanga teikiant paramą šalims partnerėms, siekiant tikslo iki 2025 m. sutrikusio vystymosi atvejų skaičių sumažinti bent 7 milijonais. Tačiau Taryba yra itin susirūpinusi, kad dabartinis sutrikusio vystymosi vaikų skaičiaus mažėjimo tempas bus vis dar nepakankamas, norint iki 2025 m. pasiekti sutrikusio vystymosi mažinimo tikslus pasaulio mastu², todėl kyla pavojus nepasiekti DVT. Atsižvelgdama į tai, Taryba primygtinai ragina Komisiją kartu su valstybėmis narėmis žymiai suintensyvinti pastangas sprendžiant visų formų mitybos nepakankamumo (sutrikęs vystymasis, mikroelementų trūkumas ir antsvoris) klausimus.

² Pirmasis Pasaulio sveikatos asamblėjos tikslas yra „40 proc. sumažinti jaunesnių nei penkerių metų amžiaus sutrikusio vystymosi vaikų skaičių pasaulyje“. Tai reiškia sutrikusio vystymosi vaikų skaičiaus pasaulyje sumažinimą maždaug 70 milijonų (nuo 171 milijono 2010 m. iki apytikriai 103 milijonų 2025 m.).

10. Taryba ragina Komisiją ir toliau imtis aktyvaus vaidmens pasaulio lygmeniu, kad ES vystomojo bendradarbiavimo darbotvarkėje aprūpinimas maistu ir mitybos saugumas toliau būtų vienas pagrindinių tikslų. Taryba akcentuoja, kad ES ir jos valstybės narės gali kartu prisidėti prie aprūpinimo maistu bei mitybos saugumo didinimo, pasitelkdamos daugiasektorių ir daugiašalį suinteresuotųjų subjektų požiūrį, pagal kurį mitybos klausimai būtų įtraukti į įvairius sektorius, pavyzdžiui, be kita ko, žemės ūkio, socialinės apsaugos, sveikatos, švietimo, vandens, sanitarijos ir higienos. Todėl ES ir jos valstybėms narėms reikia kartu dirbti, be kita ko, papildomai skatinant bendrą programavimą ir bendras rezultatų sistemas šalių lygmeniu, taip pat su partneriais, siekiant padidinti vystomojo bendradarbiavimo suderinamumą ir veiksmingumą. Šiuo tikslu Taryba taip pat ragina šalis partneres kurti ir įgyvendinti nacionalines aprūpinimo maistu ir mitybos saugumo strategijas glaudžiai konsultuojantis su visais pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais.
11. Atsižvelgdama į nuolatinius ir naujus pasaulinius iššūkius Taryba prašo Komisijos pasiūlyti atlikti 2010 m. aprūpinimo maistu politikos programos ir 2013 m. mitybos politikos programos peržiūrą, vykdam savo įsipareigojimus mitybos srityje ir įgyvendinant holistinį ES požiūrį.
12. Nedarant poveikio šiuo metu vykstančioms deryboms dėl DFP, Taryba pabrėžia, kaip svarbu užtikrinti, kad Komisija, valstybės narės ir tarptautinė bendruomenė skirtų pakankamai išteklių aprūpinimo maistu ir mitybos saugumui veiksmingai užtikrinti, kad būtų pasiektas 2-asis DVT, ir tokiu būdu pakeisti dabartinę neigiamą tendenciją.
13. Taryba prašo Komisijos ir valstybių narių kitoje kas dvejus metus rengiamoje ES aprūpinimo maistu ir mitybos saugumo politikos įsipareigojimų vykdymo ataskaitoje pateikti konkrečią informaciją apie tolesnius veiksmus, kurių buvo imtasi įgyvendinant šias Tarybos išvadas.